

PRZEGLĄD BADAŃ NA TEMAT WIKIPEDII ORAZ Z WYKORZYSTANIEM WIKIPEDII JAKO INSTRUMENT BADAWCZEGO

Bartosz Atroszko, Jakub Atroszko

Sugestia dotycząca cytowania publikacji:

Atroszko B., Atroszko J., Przegląd badań na temat Wikipedii oraz z wykorzystaniem Wikipedii jako instrument badawczego. [W:] *Reviewed Proceedings of the Interdisciplinary Scientific International Conference for PhD students and assistants QUAERE 2020*”, vol. X, June 22- 26, 2020, Magnanimitas, Hradec Králové, Czechy, s. 1037-1046. ISBN 978-80-87952-32-0.

PRZEGLĄD BADAŃ NA TEMAT WIKIPEDII ORAZ Z WYKORZYSTANIEM WIKIPEDII JAKO INSTRUMENTU BADAWCZEGO

REVIEW OF RESEARCH ON WIKIPEDIA AND ON WIKIPEDIA AS A RESEARCH TOOL

Bartosz Atroszko, Jakub Atroszko

Abstrakt

W badaniach dotychczas prowadzonych w Polsce Wikipedia była zarówno przedmiotem badań, jak i instrumentem badawczym. Badania na jej temat oraz na temat skutków społecznych jej używania prowadzili przedstawiciele nauk humanistycznych, społecznych, ekonomicznych i prawnych. Dla wielu badaczy (zwłaszcza z dziedziny informatyki) Wikipedia była instrumentem pomocnym w prowadzeniu różnorodnych analiz i dociekań naukowych. Niniejszy artykuł przedstawia przegląd obu nurtów badań.

Słowa kluczowe: Wikipedia, przegląd literatury, wykorzystanie Wikipedii, Wikipedia jako instrument badawczy.

Abstract

In research conducted in Poland till now, Wikipedia was both the subject of research and a research tool. Representatives of the humanities, social science, economics and legal sciences conducted research on Wikipedia and on the social effects of its use. For many researchers (especially in the field of computer science) Wikipedia was a tool helpful in conducting various scientific analyzes and inquiries. This article presents an overview of both lines of research.

Keywords: Wikipedia, review, use of Wikipedia, Wikipedia as a research tool.

1 WPROWADZENIE

Wikipedia występuje w polskim piśmiennictwie naukowym zarówno jako przedmiot badań, jak i instrument do prowadzenia badań. Jest to istotne rozróżnienie, o którym warto pamiętać. W pierwszym przypadku Wikipedia dla badaczy jest interesująca sama w sobie, jako pewne zjawisko społeczne, które – ze względu chociażby na ogromne rozpowszechnienie i skutki społeczne – jest bez precedensu w historii. Natomiast w tym drugim przypadku Wikipedia jest postrzegana instrumentalnie jako olbrzymi i łatwo dostępny zbiór danych umożliwiający prowadzenie bardzo różnorodnych analiz. Wikipedia ma bardzo wiele walorów, które sprawiają, że dla osób prowadzących badania naukowe może być ona atrakcyjnym instrumentem badawczym. Jest ona dostępna za darmo, dla każdego i bez żadnych ograniczeń czasowych, można się po niej łatwo (intuicyjnie) poruszać i nie wymaga to żadnych specjalistycznych umiejętności. Oba nurty badań są istotne z tego względu, że otwierają one przed badaczami nowe perspektywy eksploracji i dociekań. Celem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie przeglądu dotychczas przeprowadzonych w Polsce badań w których Wikipedia była traktowana bądź jako przedmiot badania, bądź jako instrument badawczy.

Wikipedia jest definiowana przez samych wikipedystów jako wielojęzyczna encyklopedia internetowa, którą każdy może redagować i która jest *wolna* w tym znaczeniu, że jest wolnym

dobrem kultury, a więc dostępnym dla każdego za darmo i bez ograniczeń. Jednakże obecnie Wikipedia jest już czymś znacznie więcej niż tylko encyklopedią. Jemielniak (2013) nazywa ją największym projektem współtworzonym przez ludzi. Raburski (2016) określa Wikipedię mianem narzędzia badawczego, dostrzegając w niej potencjał do przeprowadzania bardzo różnorodnych analiz i badań. Określenie tego, czym właściwie jest Wikipedia, wcale nie jest proste. Przykładowo, Kopeć (2016, s. 65) przekonuje, że kategoryzowanie jej jako encyklopedii jest bezcelowe, ponieważ Wikipedia różni się od tradycyjnej encyklopedii w sposób zasadniczy i to pod wieloma względami. Wikipedia pełni nie tylko funkcję informacyjną, ale wokół niej tworzą się całe społeczności internautów. Tworzą ją osoby anonimowe, jest ona bezpłatna i nie jest ona i prawdopodobnie nigdy nie będzie dziełem skończonym i zamkniętym (tamże, s. 68).

Na temat języka Wikipedii i próby określenia czym właściwie ona jest – w kontekście teorii literatury – powstała i została obroniona w Polsce w 2008 r. rozprawa doktorska z językoznawstwa (Tereszkiewicz, 2008a), opublikowana zresztą później w formie książki (Tereszkiewicz, 2010). Zgodnie z wiedzą autora, była to pierwsza rozprawa doktorska dotycząca Wikipedii, która została obroniona na polskiej uczelni. Od tego czasu Wikipedia była tematem kolejnych dwóch obronionych dysertacji, tym razem w ramach pedagogiki (Pękała-Speer, 2018 r.) oraz ekonomii (Lewoniewski, 2019). Liczba ta najprawdopodobniej jest w rzeczywistości większa, gdyż informacje dotyczące przyznanych tytułów doktora publikowane są w bazie Nauka Polska z opóźnieniem, czasami wielomiesięcznym. Jak przyznaje prowadzący ową bazę Ośrodek Przetwarzania Informacji — Państwowy Instytut Badawczy, kompletność i rzetelność danych dostępnych w bazie zależy od zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron, w tym od instytucji naukowych i od samych badaczy (<https://nauka-polska.pl>).

Wikipedia cieszy się olbrzymią popularnością na całym świecie, wiele wskazuje też na to, że wywiera ona coraz większy wpływ na funkcjonowanie społeczeństwa i na życie codzienne zwykłych ludzi. Już w chwili obecnej jest ona jednym z głównych źródeł informacji dla olbrzymiej liczby osób. Z badania ankietowego studentów Uniwersytetu Gdańskiego wynika, że 99,5% respondentów korzysta z Wikipedii przynajmniej sporadycznie (Atroszko, 2015, s. 111). Jednakże opinie na jej temat są bardzo zróżnicowane. Budzi ona skrajne emocje, od zachwytu do pogardy (Gajewski, 2015, s. 66). Czasami kwestionuje się jej wiarygodność i jakość informacji w niej zawartych (Szpunar, 2008, s. 12). Jak zauważa Jemielniak (2013, s. 16), Wikipedia ma faktycznie pewne słabości, ale często głosy krytyki pod jej adresem biorą się z niezrozumienia mechanizmów społecznych napędzających tworzenie, rozwój i kontrolę jakości haseł Wikipedii. Na temat Wikipedii funkcjonuje wiele błędnych przekonań i niedomówień (tamże, s. 16).

2 PRZEGLĄD BADAŃ

Celem badania literaturowego było znalezienie odpowiedzi na następujące dwa pytania: 1) *Jakich zagadnień dotyczyły badania empiryczne prowadzone dotychczas na temat Wikipedii w Polsce?* oraz 2) *W jaki sposób Wikipedia była wykorzystywana do prowadzenia badań naukowych w Polsce?* Badanie literaturowe składało się z czterech etapów: 1) wyszukiwania literatury, 2) selekcji publikacji, 3) oceny ich jakości, a także 4) syntezy narracyjnej.

2.1 Badania na temat Wikipedii

Wiele badań na temat Wikipedii było prowadzonych przez przedstawicieli nauk ekonomicznych, a zwłaszcza teoretyków zarządzania. Wynika to zapewne z tego, że Wikipedia może być postrzegana jako wzorzec nowego modelu organizacyjnego, który

funkcjonuje, chociaż – jak pisze Jemielniak (2013, s. 21) - *według wszelkich przesłanek nie powinien (...) działać*. Właśnie ten fakt, że Wikipedia funkcjonuje i rozwija się niejako wbrew istniejącym teoriom organizacji i zarządzania skłonił Jemielniaka do przeprowadzenia badań opartych na etnografii wirtualnej (netnografii) Wikipedii, skoncentrowanych na jej kulturze organizacyjnej (tamże, s. 21). Książka Jemielniaka (2013) pt. *Życie wirtualnych dzikich. Netnografia Wikipedii, największego projektu współtworzonego przez ludzi* stanowi najobszerniejsze i najbardziej pogłębione studium Wikipedii i społeczności wikipedystów napisane dotychczas w języku polskim. Autor ten opisał Wikipedię jako nieekspercką organizację otwartej współpracy (tamże, s. 21).

Skolik i Jemielniak (2011), również w ramach badań netnograficznych, badali ramy organizacyjne Wikipedii i jej płynną strukturę, formalne pozycje w projekcie i związane z nimi oczekiwania społeczności. Skolik na podstawie kilkuletniej obserwacji uczestniczącej stworzył typologię nieformalnych ról społecznych wyłaniających się w Wikipedii (Skolik, 2011, s. 97), a także opisał sposoby rozwiązywania konfliktów interpersonalnych w społeczności wikipedystów (Skolik, 2013b, s. 37). Autor ten szczególnie zainteresowany był procesem instytucjonalizacji procedur związanych z rozwiązywaniem sporów (tamże, s. 37). O tym, że procesy instytucjonalizacji w Wikipedii zachodzą w szybszym tempie niż w tradycyjnych organizacjach pisał Rogiński (2011, s. 193), który prowadził badania jakościowe na ten temat. Z kolei Danielewicz (2010, s. 129), również w ramach badań jakościowych, opisał sieciowy model organizacyjny Wikipedii, a także to, jak funkcjonowanie w złożonym przedsięwzięciu sieciowym jest postrzegane przez samych wikipedystów.

Wikipedia była przedmiotem analiz socjologicznych, ponieważ wokół tego projektu tworzą się społeczności internautów (wikipedystów), tworzących własną, specyficzną kulturę. Tego typu analizę socjologiczną przedstawił Danielewicz (2010), opisując Wikipedię w kategoriach zjawiska dobrowolnej sieciowej współpracy wokół dóbr wspólnych (ang. *commons-based peer production*, pojęcie wprowadzone przez Yochai Benklera), a także opisując tło kulturowe i ideologiczne Wikipedii. Autor ten przypomniał, że Wikipedia narodziła się z ruchu wolnego oprogramowania, który to ruch z kolei wyrósł na gruncie subkultury hakerskiej (tamże, s. 132-137). Z kolei Skolik (2013a) przedstawił przemiany dokonujące się w kulturze społeczności polskich wikipedystów. Natomiast Dąbrowski i Grabarczuk (2014) pisali o udziale prawników w społeczności wikipedystów (przedstawiając obszerne statystyki na ten temat) w kontekście jakości i ilości artykułów Wikipedii przedstawiających wiedzę z dziedziny prawa.

Dotychczas w Polsce przeprowadzono kilka badań dotyczących opinii na temat Wikipedii. Jedno z pierwszych badań tego typu przeprowadziła Tereszkiewicz (2008b, s. 192-193). Celem badania było nie tylko poznanie stosunku wikipedystów do idei wolnej encyklopedii, ale również określenie tego, na ile osoby tworzące Wikipedię są świadome – z perspektywy teorii literatury - jej odmienności gatunkowej, różnicy pomiędzy Wikipedią a tradycyjną papierową encyklopedią. Z kolei opinie studentów na temat Wikipedii badali Atroszko (2015, 2018a) oraz Bednarska (2015). Przeprowadzono również wśród studentów badanie psychologiczne nad związkiem postaw wobec Wikipedii z wybranymi cechami osobowości (Atroszko, Bereznowski, Wróbel, Atroszko, 2016). Deklarowane przez osoby studiujące cele korzystania z Wikipedii przedstawił Atroszko (2018b). Z kolei wyniki międzynarodowego badania kwestionariuszowego na temat sposobów korzystania z Wikipedii przedstawiła Bartosik-Purgat (2016). Obok polskich użytkowników, badano również użytkowników Wikipedii z siedmiu innych państw.

Wikipedia była również przedmiotem analiz z zakresu językoznawstwa. Badano występujące w niej błędy językowe i stylistyczne (Tereszkiewicz, 2007), a także (co było już wspomniane) przeprowadzono jej analizę gatunkową (ang. *genre analysis*), aby określić jakiego typu utworem literackim jest Wikipedia (Tereszkiewicz, 2010). Z kolei Żurek i Skolik (2009) przeprowadzili bardzo szczegółowe badanie w którym porównali Wikipedię z drukowaną encyklopedią PWN pod względem liczby artykułów, liczby słów w jednym artykule oraz jakości haseł. Autorzy ci przedstawili również dynamikę rozwoju Wikipedii w latach 2004-2008 pod każdym z wyżej wymienionych kryteriów (tamże).

Badanie na temat wykorzystywania Wikipedii w uzasadnieniach wyroków polskich i zagranicznych sądów przeprowadzili Dąbrowski i Grabarczuk (2012). Autorzy ci - jak sami stwierdzili - ze zdumieniem odkryli, że w bazie InforLex-Administracja wzmianka na temat Wikipedii pojawiła się aż w 223 orzeczeniach sądowych. Stało się to punktem wyjścia do rozpoczęcia badania na ten temat przez obu autorów (tamże), kontynuowanego następnie przez Grabarczuka (2013). Zgodnie z ustaleniami badaczy Wikipedia jest wykorzystywana przez polskie sądy jako źródło wykładni językowej, ale też źródło informacji specjalistycznych, historycznych i geograficznych, a także (sic!) źródło dowodowe (Dąbrowski i Grabarczuk, 2012, s. 74). Co szczególnie interesujące, nie jest to zjawisko występujące tylko w polskim sądownictwie, ale również w innych państwach europejskich.

Badań dotyczących edukacyjnego wymiaru Wikipedii jest rozczarowująco mało. Szymczak (2013) opisał własne doświadczenia z używaniem Wikipedii na zajęciach językowych na uczelni. W ramach ćwiczeń studenci tłumaczyli artykuły polskojęzycznej Wikipedii na język angielski lub odwrotnie, za każdym razem tworząc nowe hasło w polskiej lub angielskiej wersji Wikipedii (tamże, s. 63-64). Natomiast Ochmański (2017) zaproponował projekt wykorzystania Wikipedii w nauczaniu historii książki.

2.2 Badania z wykorzystaniem Wikipedii

Dane zawarte w Wikipedii są atrakcyjne również z tego względu, że są one tworzone głównie przez ludzi, a więc w jakimś stopniu odzwierciedlają one społeczną percepcję pewnych zjawisk. Przykładowo, Janczulewicz (2015, s. 1-2) badała w jaki sposób w różnych wersjach językowych Wikipedii przedstawiana jest polska Biblioteka Narodowa w Warszawie, a więc najważniejsza biblioteka w Polsce, zabezpieczająca kulturę piśmienniczą narodu i reprezentująca polskie bibliotekarstwo na arenie międzynarodowej. Z kolei Wolniewicz-Słomka (2016) zwrócił uwagę na to, że poszczególne wersje językowe Wikipedii odzwierciedlają (w jakimś stopniu, bo jednak nie w pełni) pamięć zbiorową danej społeczności posługującej się określonym językiem. Autor ten porównał trzy hasła Wikipedii na temat Holokaustu w trzech wersjach językowych tej encyklopedii: polskiej, hebrajskiej i angielskiej. Na tej podstawie starał się on dociec, na ile hasła Wikipedii w różnych językach prezentują ten sam temat w odmienny sposób, będący odzwierciedleniem pamięci zbiorowej danego narodu (tamże, s. 48-49). Należy wspomnieć, że Wikipedia tworzona jest również w sposób automatyczny przez programy komputerowe specjalnie stworzone do tego celu, ale nie zmienia to faktu, że Wikipedia jest przedsięwzięciem przede wszystkim społecznym.

Ważnym walorem Wikipedii jest też to, że stanowi ona nie tylko repozytorium informacji, ale że informacje zawarte w poszczególnych artykułach są ze sobą powiązane (dzięki hiperłączom) na wielu poziomach. Na przykład czytelnik Wikipedii zapoznając się z określonym hasłem może bardzo łatwo sprawdzić, jak te same hasło zostało przedstawione w innych wersjach językowych Wikipedii. W związku z tym Wikipedia może być wykorzystywana do nauki języków obcych. Ten aspekt Wikipedii wykorzystał w praktyce

Szymczak (2013), o czym była już mowa. Natomiast Poluszyński (2012) wykorzystał analogiczne hasła w polskojęzycznej i anglojęzycznej wersji Wikipedii, aby w artykule zaprezentować różne strategie tłumaczeniowe nazw własnych w przekładzie z języka polskiego na angielski.

Wikipedia bywa używana jako baza do analiz i testowania różnych rozwiązań technicznych dla informatyków i osób pracujących na pograniczu informatyki i innych dyscyplin naukowych. Artykuły z Wikipedii są używane do prac badawczych mających na celu rozwój metod komputerowego przetwarzania języka naturalnego (Atroszko, Szymański, Gil i Mora, 2018; Borek, Szymański, 2012; Łopuszyński, Bolikowski, 2014; Łopuszyński, Bolikowski, 2015; Pohl, 2012; Szymański, Deptuła, Krawczyk, 2013). W założeniu prace te mają doprowadzić do sytuacji w której komputery będą zdolne do efektywnego przetwarzania danych zapisanych w języku naturalnym (czyli języku używanym przez ludzi, np. języku polskim), który obecnie jest zrozumiały wyłącznie dla człowieka. Prace w tym obszarze znajdują zastosowanie w dziedzinach informatyki związanych ze sztuczną inteligencją (Borek, Szymański, 2012). Artykuły z Wikipedii bywają również używane do testowania metod oceny jakości informacji (Jankowski-Lorek, Zieliński, 2015; Lamek, Lewoniewski, 2017; Lewoniewski, Węcel 2017), jako materiał językoznawczy w pracach mających na celu rozwój tłumaczenia maszynowego (Krajewski, Rybiński, Kozłowski, 2014), a także do wzbogacania danych do analizy w ramach badania rynku dzieł sztuki (Filipiak, Filipowska, 2017).

3 WNIOSKI

Wikipedia była przedmiotem badań przedstawicieli nauk społecznych, ekonomicznych, humanistycznych oraz nauk prawnych. Z kolei jako instrument badawczy wykorzystywana była przede wszystkim przez informatyków, ale też przez innych badaczy, w tym również humanistów i badaczy społecznych. Różnorodność zagadnień poruszanych w publikacjach dotyczących Wikipedii i celów, jakim owe badania służyły, uświadamia jak wielowymiarowa jest to problematyka i na jak wiele różnych dziedzin życia społecznego Wikipedia może potencjalnie wywierać wpływ. Niektóre ze zjawisk opisywanych przez wyżej wymienionych badaczy mogą budzić niepokój, zwłaszcza wykorzystywanie Wikipedii w orzecznictwie sądów w Polsce i w innych krajach Unii Europejskiej, pojawiające się w niej błędy językowe, błędy merytoryczne, czy różnice w sposobie przedstawiania Holokaustu w polskiej i hebrajskiej wersji językowej encyklopedii. Z drugiej strony Wikipedia jest opisywana jako projekt mający liczne i bardzo istotne walory. Nie tylko zwiększa dostęp ludzi do wiedzy i informacji, ale też egalitaryzuje sposób wytwarzania i dystrybuowania wiedzy. Wokół Wikipedii tworzy się społeczność internatuów gotowych za darmo pracować dla dobra wspólnego, co jest wartością nie do przecenienia. Projekt ten może być uznawany za wzorzec nowego modelu organizacyjnego, którego samo istnienie i funkcjonowanie zdaje się przeczyć dotychczasowej wiedzy z dziedziny organizacji i zarządzania.

Tabela 1

Podstawowe zagadnienia poruszane w polskim piśmiennictwie naukowym dotyczącym Wikipedii rozumianej zarówno jako przedmiot badań, jak i instrument badawczy

	Zagadnienia:	Autorzy:
Wikipedia jako przedmiot badań	Model organizacyjny Wikipedii	Jemielniak (2013); Skolik (2013b); Skolik, Jemielniak (2011); Skolik (2011); Rogiński (2011); Danielewicz (2010)
	Społeczność wikipedystów i jej kultura	Augustyn (2019); Skolik (2018); Gajewski (2016); Dąbrowski, Grabarczuk (2014); Spychała, Turek, Adamczyk (2013); Jemielniak (2013); Skolik

	(2013a); Danielewicz (2010);
Opinie na temat Wikipedii i postawy wobec niej	Atroszko (2018a); Atroszko, Bereznowski, Wróbel, Atroszko (2016); Bednarska (2015); Atroszko (2015); Tereszkievicz (2008b)
Wykorzystanie Wikipedii w orzecznictwie sądów w Polsce	Grabarczuk (2013); Dąbrowski, Grabarczuk (2012)
Analiza gatunkowa Wikipedii	Tereszkiewicz (2010); Tereszkievicz (2008a); Tereszkievicz (2008b)
Błędy językowe i merytoryczne występujące w Wikipedii	Ochmański (2017); Tereszkievicz (2007)
Rozwój treści dostępnej w Wikipedii, jej ilość i jakość	Lewoniewski (2019); Lewoniewski (2018); Jemielniak, Wilamowski (2017); Żurek, Skolik (2009); Adamiec (2017)
Deklarowane cele i sposoby korzystania z Wikipedii przez jej użytkowników	Atroszko (2018b); Bartosik-Purgat (2016)
Wykorzystania Wikipedii jako narzędzia edukacyjnego	Ochmański (2017); Szymczak (2013)
Przetwarzanie języka naturalnego przez komputer	Atroszko, Szymański, Gil i Mora (2018); Łopuszyński, Bolikowski (2014; 2015); Szymański, Deptuła, Krawczyk (2013); Savary, Manicki, Baron (2013); Szymański (2012); Pohl (2012)
Metody oceny jakości informacji	Lewoniewski, Kasprzak, Węcel, Abramowicz (2018); Lamek, Lewoniewski (2017); Lewoniewski, Węcel (2017); Jankowski-Lorek, Zieliński (2015)
Wikipedia jako instrument badawczy	
Metody analizy rynku dzieł sztuki	Filipiak, Filipowska (2017)
Badanie pamięci zbiorowej Polaków i Żydów	Wolniewicz-Słomka (2016)
Spółeczna percepcja Biblioteki Narodowej	Janczulewicz (2015)
Strategie tłumaczeniowe nazw własnych podczas przekładu z języka polskiego na angielski	Poluszyński (2012)
Tłumaczenie maszynowe	Krajewski, Rybiński, Kozłowski (2014)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeglądu literatury.

4 PODSUMOWANIE

Porównując polską i anglojęzyczną literaturę naukową dotyczącą Wikipedii można dostrzec jak szeroki jest potencjalny obszar eksploracji naukowych przed którymi stoją polscy badacze. Ważne problemy i zagadnienia dotyczące Wikipedii, które w literaturze anglojęzycznej są kompleksowo badane i omawiane, w polskim piśmiennictwie są jedynie sygnalizowane lub wręcz nie pojawiają się wcale. Na temat wykorzystania Wikipedii w procesie edukacji powstało w naszym kraju zaledwie kilka publikacji. Tymczasem potencjalnych możliwości zastosowania Wikipedii w kształceniu jest bardzo wiele (Azzam i inni, 2017; Moy, Locke, Coppola, McNeil, 2010). Tematyka korzystania z Wikipedii, aby czerpać z niej wiedzę medyczną (dotyczącą chorób, ich objawów, leków, stosowanych terapii etc.) w polskiej nauce nie istnieje, chociaż w bardziej rozwiniętych krajach jest to dosyć istotny nurt badań (Heilman i inni, 2011; Laurent, Vickers, 2009). Tymczasem z badań własnych dotyczących deklarowanych celów korzystania z Wikipedii wynika, że 82,7% badanych studentek pedagogiki korzysta z tej encyklopedii, aby znaleźć informacje dotyczące kwestii medycznych (Atroszko, 2018b). Można przypuszczać, że Polacy relatywnie często używają tej encyklopedii jako źródła wiedzy z dziedziny medycyny, natomiast nie wiadomo

jakie są tego konsekwencje (wbrew pozorom zagraniczni autorzy zwracają uwagę na pozytywne skutki tego zjawiska, nie postrzegają go w kategoriach zagrożeń).

Jemielniak (2019) zwrócił uwagę na paradoks dotyczący Wikipedii. Z jednej strony jest to najczęściej czytane repozytorium wiedzy na świecie, wręcz fenomenalnie upowszechnione w skali całego globu, co czyni je zjawiskiem bezprecedensowym. Z drugiej strony środowiska akademickie traktują Wikipedię wciąż z lekceważeniem, jako coś niepoważnego, nie wartego uwagi. Dzieje się tak, mimo, że według prowadzonych badań jakość haseł anglojęzycznej wersji Wikipedii jest porównywalna do prestiżowej encyklopedii *Britannica*. Być może wynika to z tego, że – jak sugeruje Jemielniak (2019) – Wikipedia podważa tradycyjny, hierarchiczny sposób dystrybucji wiedzy w społeczeństwie (od góry ku dołowi), w którym społeczność akademicka zajmuje szczególnie uprzywilejowaną pozycję.

Źródła

1. ADAMIEC, A. Udział polskich i ukraińskich bibliotek akademickich w Wikipedii. [W:] Інформаційний простір бібліотеки: польсько-український досвід: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Львів, 2017, s. 416-438.
2. ATROSZKO, B. Do young people trust Wikipedia? [W:] red. M. Mokrys, S. Badura, *Proceedings in Electronic International Interdisciplinary Conference, Slovak Republic, 10.-14. August 2015*. Zilina: EDIS - Publishing Institution of the University of Zilina, 2015, s. 109-114. ISBN: 978-80-554-1090-6.
3. ATROSZKO, B. Opinie studentek pedagogiki wczesnej edukacji na temat Wikipedii. [W:] *Reviewed Proceedings of the Interdisciplinary Scientific International Conference for PhD students and assistants QUAERE 2018*, Hradec Králové: Magnanimitas, 2018, s. 1204-1213. ISBN 978-80-87952-26-9. [Atroszko, 2018a]
4. ATROSZKO, B. W jakim celu studentki pedagogiki wczesnej edukacji korzystają z Wikipedii? [W:] *Reviewed Proceedings of the Interdisciplinary Scientific International Conference for PhD students and assistants QUAERE 2018*, Hradec Králové: Magnanimitas, 2018, s. 1214-1223. [Atroszko 2018b]
5. ATROSZKO, B., BEREZNOWSKI, P., WRÓBEL, W. K., ATROSZKO, P. Relationship between personality and attitudes to Wikipedia. [W:] red. M. Mokrys, S. Badura, *The 5th Electronic International Interdisciplinary Conference EIIC 2016*,. Zilina: EDIS - Publishing Institution of the University of Zilina, 2016, s. 15-20.
6. ATROSZKO, J. SZYMAŃSKI, J., GIL, D., MORA, H. Text categorization improvement via user interaction. [W:] red. L. Rutkowski, R. Scherer, M. Korytkowski, W. Pedrycz, R. Tadeusiewicz, J. Zurada, *Artificial Intelligence and Soft Computing*, Cham: Springer, 2018, s. 265-275. Online ISBN 978-3-319-91262-2.
7. AUGUSTYN, K. Analiza sposobów zaangażowania we współtworzenie Wikipedii w świetle koncepcji ekonomii współpracy, *Zagadnienia Informatyki Naukowej. Studia Informacyjne*, tom 57, nr 1(113), 2019, s. 85-109.
8. AZZAM, A., BRESLER, D., LEON, A. i in., Why Medical Schools Should Embrace Wikipedia: Final-Year Medical Student Contributions to Wikipedia Articles for Academic Credit at One School, *Academic Medicine*, 92(2), 2017, s. 194–200.
9. BARTOSIK-PURGAT, M. Wikipedia users in the light of international research - practical implications, *Journal of Intercultural Management*, 8(4), 2016, s. 7-26.
10. BEDNARSKA, N. Wikipedia na uczelni i w szkole – przyszli nauczyciele o Wikipedii, *Ruch Pedagogiczny*, 1, 2015, s. 141-153.

11. BOREK, Ł., SZYMAŃSKI, J. Semantyczne znacznikowanie artykułów Wikipedii synsetami słownika WordNeta, *Zeszyty Naukowe Wydziału Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki Politechniki Gdańskiej*, 10, 2012.
12. DANIELEWICZ, M. Wikipedia – socjologiczny reportaż z miejsca zdarzeń, *Studia Socjologiczne*, 2, 2010, s. 127-156.
13. DĄBROWSKI, K., GRABARCZUK, S. 223 orzeczenia z Wikipedią. Wykorzystanie internetowej encyklopedii Wikipedia w uzasadnieniach wyroków sądów polskich, *Rozprawy z Zakresu Nauk Prawnych*, 3, 2012, s. 63-76.
14. DĄBROWSKI, K., GRABARCZUK, S. Prawnicy wśród wikipedystów – portret statystyczny, *Studenckie Zeszyty Naukowe*, 17(25), 2014, s. 41-52.
15. FILIPIAK, D., FILIPOWSKA, A. Wikipedia, Dbpedia a polski rynek sztuki: wzbogacanie danych oraz analiza częstości występowania pojęć w opisach obrazów i artystów, *Studia Oeconomica Posnaniensia*, 5(12), 2017, s. 22-32.
16. GAJEWSKI, K. Kto się boi Wikipedii?, *Czas Kultury*, 2, 2015, s. 66-72.
17. GAJEWSKI, K. Wikipedia and the problem of authorship: Aaron Swartz's hypothesis. [W:] red. R. K. Bakó, G. Horváth, *ARGUMENTOR 4. Mens Sana: Rethinking the Role of Emotions*. Oradea (Nagyvárad), Romania: Partium Press, Debrecen, Hungary: Debrecen University Press, 2016, s. 91-107.
18. GRABARCZUK, S. Wykorzystanie internetowej encyklopedii Wikipedia w orzecznictwie sądów administracyjnych. [W:] red. T. Stanisławski, B. Przywora, Ł. Jurek, *E-administracja. Szanse i zagrożenia*. Lublin: Wyd. KUL, 2013, s. 141-155.
19. HEILMAN, J. M., KEMMANN, E., BONERT, M., i in. Wikipedia: a key tool for global public health promotion, *Journal of Medical Internet Research*, 13(1), 2011.
20. JANCZULEWICZ, K. Biblioteka Narodowa w międzynarodowej przestrzeni Wikipedii. Analiza zjawiska, *Biuletyn EBIB*, 158, 2015, s. 1-15.
21. JANKOWSKI-LOREK, M., ZIELIŃSKI, K. Document controversy classification based on the Wikipedia category structure, *Computer Science*, 16(2), 2015, s. 185-198.
22. JEMIELNIAK, D. Wikipedia: Why is the common knowledge resource still neglected by academics?, *GigaScience*, 8, 2019, s. 1–2.
23. JEMIELNIAK, D. *Życie wirtualnych dzikich. Netnografia Wikipedii, największego projektu współtworzonego przez ludzi*. Warszawa: Wydawnictwo Poltext, 2013.
24. JEMIELNIAK, D., WILAMOWSKI, M. Cultural diversity of quality of information on Wikipedias, *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 68(10), 2017, s. 2460-2470.
25. KOPEĆ, K. D. Otwarty charakter encyklopedii. Wikipedia jako źródło informacji w cyfrowym świecie, *Studia Humanistyczne AGH*, 15(1), 2016, s. 65-77.
26. KRAJEWSKI, R., RYBIŃSKI, H., KOZŁOWSKI, M. A Seed Based Method for Dictionary Translation. [W:] red. T. Andreasen i inni, *Foundations of Intelligent Systems. ISMIS 2014. Lecture Notes in Computer Science*, Cham: Springer, 2014.
27. LAMEK, A., LEWONIEWSKI, W. Zastosowanie regresji logistycznej w ocenie jakości informacji na przykładzie Wikipedii, *Studia Oeconomica Posnaniensia*, 5(12), 2017, s. 33-47.
28. LAURENT, M. R., VICKERS, T. J. Seeking health information online: does Wikipedia matter? *Journal of the American Medical Informatics Association*, 16(4), 2009, s. 471-479.
29. LEWONIEWSKI, W. Budowanie modeli jakości artykułów na określony temat w narodowych wersjach Wikipedii. [W:] red. nauk. B. Borusiak, *Gospodarka Technologia, Społeczeństwo*, Poznań: Bogucki Wyd. Nauk., 2018, s. 195-208.

30. LEWONIEWSKI, W. *Metoda porównywania i wzbogacania informacji w wielojęzycznych serwisach wiki na podstawie analizy ich jakości*. Niepublikowana rozprawa doktorska, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Wydział Informatyki i Gospodarki Elektronicznej, 2019.
31. LEWONIEWSKI, W., KASPRZAK, A., WĘCEL, K., ABRAMOWICZ, W. Kompletność danych o produktach w infoboksach różnych wersji językowych Wikipedii, *Studia Oeconomica Posnaniensia*, 6(9), 2018, s. 39-58.
32. LEWONIEWSKI, W., WĘCEL, K. Cechy artykułów oraz metody ich ekstrakcji na potrzeby oceny jakości informacji w Wikipedii, *Studia Oeconomica Posnaniensia*, 5(12), 2017, s. 92-106.
33. ŁOPUSZYŃSKI, M., BOLIKOWSKI, Ł. Tagging scientific publications using Wikipedia and natural language processing tools. Comparison on the ArXiv Dataset. [W:] red. Ł. Bolikowski i inni, *International Conference on Theory and Practice of Digital Libraries*, Cham: Springer, 2014, s. 16-27. ISBN 978-3-319-08424-4.
34. ŁOPUSZYŃSKI, M., BOLIKOWSKI, Ł. Towards robust tags for scientific publications from natural language processing tools and Wikipedia, *International Journal on Digital Libraries*, 16(1), 2015, s. 25-36.
35. MOY, Ch. L., LOCKE, J. R., COPPOLA, B. P., McNEIL, A. J. Improving Science Education and Understanding through Editing Wikipedia, *Journal of Chemical Education*, 87(11), 2010, s. 1159-1162.
36. OCHMAŃSKI, M., Czy Wikipedia może być przydatna w nauczaniu historii książki i bibliotek?, *Przegląd Biblioteczny*, 1, 2017, s. 5-20.
37. PEKAŁA-SPEER, K. *Spoleczne tworzenie wiedzy w Wikipedii*. Niepublikowana praca doktorska. Uniwersytet Gdański, Wydział Nauk Społecznych, Gdańsk 2018.
38. POHL, A. Classifying the Wikipedia articles into the OpenCyc taxonomy. [W:] red. G. Rizzo i inni, *Proceedings of the Web of Linked Entities Workshop in conjunction with the 11th International Semantic Web Conference (ISWC 2012)*. Aachen: Technical University of Aachen, 2012, s. 5-16.
39. POLUSZYŃSKI, B. Strategie tłumaczeniowe stosowane podczas przekładu nazw własnych na przykładzie wybranych polsko-angielskich artykułów z Wikipedii – analiza jakościowa i ilościowa, *Języki Obce w Szkole*, 4, 2012, s. 42-50.
40. RABURSKI, T. Wikipedia jako narzędzie badawcze. [W:] red. P. Siuda, *Metody badań online*. Gdańsk: Wydawnictwo Naukowe Katedra, 2016, s. 104-153.
41. ROGIŃSKI, M. Instytucjonalizacja Wikipedii - prawie jak hipisi, *Problemy Zarządzania*, 2(32), 2011, s. 193-204.
42. SAVARY, A., MANICKI, L., BARON, M. Populating a multilingual ontology of proper names from open sources, *Journal of Language Modelling*, 1(2), 2013, s. 189-225.
43. SKOLIK, S. Od kontrkultury do konformizmu. Ewolucja relacji jednostka - internetowa wspólnota działań na przykładzie Wikipedii, *Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy*, 36, 2013, s. 216-227. [Skolik, 2013a]
44. SKOLIK, S. Sposoby rozwiązywania konfliktów interpersonalnych w polskiej wersji językowej Wikipedii, *Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej. Zarządzanie*, 9, 2013, s. 37-48. [Skolik, 2013b]
45. SKOLIK, S. Typologia nieformalnych ról społecznych w Wikipedii, *Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej. Zarządzanie*, 1, 2011, s. 92-100.
46. SKOLIK, S. Z punktu widzenia memobota. Wikipedia jako środowisko kulturowej presji selekcyjnej, *Teksty z Ulicy. Zeszyt memetyczny*, nr 19, 2018, s. 143-158.
47. SKOLIK, S., JEMIELNIAK, D. Otwartość i zaufanie w organizacji opartej na wolnych licencjach na przykładzie Wikipedii. W kierunku zrównoważonej

- gospodarki opartej na wiedzy w Polsce. [W:] red. P. Sochaczewski, *Ekonomia zrównoważonego rozwoju w świetle kanonów nauki*. Białystok: Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku, 2011, s. 92-104.
48. SPYCHAŁA, J., TUREK, P., ADAMCZYK, M. Does the acquaintance relation close up the administrator community of Polish Wikipedia? Analysing Polish Wikipedia administrator community with use of Multidimensional Behavioural Social Network. [W:] *COLLA 2013, The Third International Conference on Advanced Collaborative Networks, Systems and Applications*, 2013, s. 28-33.
 49. SZPUNAR, M. Wikipedia - zbiorowa mądrość czy kolektywna głupota, *e-mentor*, 5, 2008, s. 11-15.
 50. SZYMAŃSKI, J., DEPTUŁA, M., KRAWCZYK, H. Identyfikacja powiązań pomiędzy kategoriami Wikipedii z użyciem miar podobieństwa artykułów, *Studia Informatica*, 34(2A), 2013, s. 295-310.
 51. SZYMCZAK, P. Translating Wikipedia articles: A preliminary report on authentic translation projects in formal translator training, *Acta Philologica*, 44, 2013, s. 61-70.
 52. TERESZKIEWICZ, A. *Genre analysis of online encyclopedias: the case of Wikipedia*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2010.
 53. TERESZKIEWICZ, A. Language mistakes and stylistic inconsistency in the articles of English and Polish Wikipedia, *Studia Linguistica Universitatis Jagellonicae Cracoviensis*, 124, 2007, s. 127-136.
 54. TERESZKIEWICZ, A. *Online encyclopedias. Genre analysis of Wikipedia*. Rozprawa doktorska, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Filologiczny, 2008. [Tereszkiewicz, 2008a]
 55. TERESZKIEWICZ, A. Wikipedia as an Encyclopedia – Analysis of a Survey. *Studia Linguistica Universitatis Jagellonicae Cracoviensis*, 125, 2008, s. 179-192. [2008b]
 56. WOLNIEWICZ-SŁOMKA, D. Framing the Holocaust in popular knowledge: 3 articles about the Holocaust in English, Hebrew and Polish Wikipedia, *Adeptus*, 8, 2016, s. 29-49.
 57. ŻUREK, S., SKOLIK, S. Pochwała amatora. Rozwój polskiej Wikipedii w latach 2004-2008 na tle profesjonalnej encyklopedii PWN, *Biuletyn EBIB*, 1(101), 2009.

Źródła internetowe:

58. Baza „Nauka Polska“, Ośrodek Przetwarzania Informacji — Państwowy Instytut Badawczy. Pobrane z: <https://nauka-polska.pl>. Data wejścia: 17 marca 2020 r.

Kontakt

Mgr Bartosz Atroszko
Uniwersytet Gdański
Jana Bażyńskiego 8, Gdańsk, Polska
Tel: 603 112 458
email: bartosz.atroszko@gmail.com